

OSZTÁLYOZÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEK

Tagozat: nyolc évfolyamos gimnázium

Tantárgy: vizuális kultúra

Az alábbiakban feltüntetett témakörök közül a vizsgázó tetszés szerint válasszon ki egyet, amelyet dolgozzon fel egy 6-10 diából álló prezentációban. A prezentáció diája tartalmazzák a tanuló által feldolgozott téma címszavait és a témához elkészített saját alkotásokat vagy egyéb, külső forrásokból választott képeket is.

A prezentációt a vizsgabizottságnak kell bemutatni 10 percben. A tanuló az osztályozó vizsgára behozza és annak keretében a vizsgabizottságnak bemutatja eredeti vázlatait, rajzait és festményeit is.

Évfolyam: 5. évfolyam

Választható témakörök:

- Az őskori vagy az ókori kultúrák művészetének:** a tanuló önálló kutatómunka alapján, a kulcsfogalmak és képválogatás felhasználásával, összeszerkesztésével dolgozza fel a témát.
A témakörön belül választható korszakok és kultúrák:
 - az őskori művészet;
 - az ókori egyiptomi művészet;
 - az ókori görög művészet;
 - a Római Birodalom művészete.
- Történetmesélés képekkel:** a vizsgázó vizuális és szöveges elemeket kombinálva feldolgoz és bemutat egy mesét vagy egy történetet.
Munkájához az alábbi műfajok közül választhat:
 - egy történethez kapcsolódóan két meseillusztráció rajzolása vagy festése;
 - 10-14 képkockából álló képregény összeállítása;
 - két szó-kép megtervezése és részletes kivitelezése;
 - két féle képversek elkészítése (saját vers vagy választott szöveg alapján).
- Jelek értelmezése és jelek tervezése:** a tanuló a modern ember életéből választott témához kapcsolódóan a jelek tartalmával és jelek tervezésével foglalkozik. Az alábbi lehetőségek közül egyet kiválaszt és önállóan gyűjtőmunkát végez, ebből összeállít egy válogatást, amelyet prezentál. A választott témában vázlatokat készít, megtervez és A5-ös méretben megrajzol négy darab saját piktogramot is.
Választható témák:
 - a tömegközlekedés;
 - a térképekkel és informatikai eszközökkel történő tájékozódás;
 - a kulturális élet;
 - a sporttevékenységek területéről.
- A mozgás ábrázolása:** az időbeli és térbeli változások bemutatását a tanuló művészeti alkotások segítségével valamint a témához kapcsolódóan két saját tervezésű alkotással prezentálja. A témát szabadon választott esemény vagy történés alapján közelíti meg és rajzokat vagy festményeket készít ehhez kapcsolódóan.

5. **Plakátművészet és plakáttervezés:** a tanuló a plakátművészet alkotásai közül válogatva, környezetvédelmi témában kutatva, kiválaszt és prezentációjában bemutat néhány számára inspiráló plakát. A témához illeszkedően megtervez és elkészít két saját plakátváltozatot egy fontos környezetvédelmi esemény népszerűsítésére.

Választható témák:

- a méhek világnapja (május 20.);
- a víz világnapja (március 22.);
- a madarak és a fák napja (május 10.);
- az erdők világnapja (március 21.);
- óceánok világnapja (június 8.).

Évfolyam: 6. évfolyam

1. **A honfoglaló magyarság művészete:** a tanuló önálló kutatómunka alapján prezentációt állít össze az alábbi szempontok szerint:
 - jellegzetes motívumok;
 - fontos és szimbolikus tárgyak;
 - jellegzetes technikák;
 - motívumok és témák történeti és vallási szempontú értelmezése.
2. **Logótervezés:** szabadon választott téma alapján a tanuló
 - anyagot és inspirációt gyűjt egy új logó megtervezéséhez;
 - elkészít a témához kapcsolódóan háromféle vázlatos tervet;
 - az egyik terv kiemelve azt pontosítja és kidolgozza;
 - elkészíti a választott logó színes és fekete-fehér változatait is;
 - prezentációjában a teljes folyamatot bemutatja.
3. **A román és a gótikus művészet:** a vizsgázó felkészül a középkor két nagy korstílusának, a román és a gótika korszakának, művészetének bemutatására, az ismertetőjegyek áttekintésére. A tanuló prezentációját saját gyűjtő- és kutatómunkája alapján készíti el, összehasonlítja a két korszak művészetének jellemzőit, építészeti és festészeti területen, a témák és a technikák tekintetében.
4. **Kép és szöveg kapcsolata:** a tanuló grafikai tervet készít az alábbi két téma közül egyet kiválasztva:
 - egy kiválasztott monda vagy legenda alapján egy 15-20 képkockából álló képregény tervezése és megrajzolása;
 - egy könyv címlapjának és egy oldalpárjának tervezése, a témához illeszkedő kettő féle iniciálé kidolgozásával.
5. **Jelek értelmezése és jelalkotás:** a tanuló megtervezi egy középkori családi címerét a heraldika szabályainak áttekintésével és alkalmazásával. A tervezéshez szolgáljon alapkén, a kész munkában legyen felismerhető és a prezentációban kerüljön bemutatásra:
 - egy 4-5 mondatos (valóságos vagy fiktív) családtörténet;
 - egy kiválasztott címerábrát;
 - két választott szín;
 - egy kiválasztott címer- vagy pajzsforma.

6. **Játék és kísérlet a vonalakkal:** a tanuló saját kutatómunkájára alapozva megtervez egy „line art” grafikát vagy terülmintát. A természeti környezetből (tájképek alapján vagy az állat- és növényvilágból) választott három féle téma alapján egyvonalas grafikák és minták változatait készíti el, egyszerűsítéssel és stilizálással. A végleges grafikák kivitelezése monokróm technikával, filctoll vagy tus használatával valósuljon meg.

Évfolyam: 7. évfolyam

1. **Kompozíció típusok:** a tanuló prezentációjában bemutatja a kompozíciók alaptípusait és egy-egy művészettörténeti példával alátámasztja ezeket, a jellemző vizuális elemek ismertetésével. (A kompozíció lehet zárt, nyitott, dinamikus, statikus, horizontális és vertikális osztású, átlós, háromszögre épített, szimmetrikus, aszimmetrikus stb., attól függően, hogy alkotóelemei hogyan viszonyulnak egymáshoz.)
2. **A barokk művészet:** a tanuló saját kutatómunkájára alapozva elkészít egy prezentációt, amelyben bemutatja a barokk korstílus stílus- és ismertetőjegyeit. Ismerteti a korszak építészetének és festészetének jellemzőit, a legfontosabb témákat és technikát. Az összeállításban kiemeli és bemutat három híres barokk szobrot, kitér ezek alkotóira és röviden összegzi a választott szobrok témaválasztását.
3. **A thaumatróp (optikai, kétfázisú animációs játék) története és tervezése, elkészítése:** a vizsgázó felkészül a thaumatróp történetének rövid bemutatására, ismerteti ennek működési elvét, felhasználási lehetőségeit és népszerűségének okait. A feladat részeként a tanuló tetszőlegesen kiválaszt két témát illetve két kis történetet és ezeket feldolgozza az optikai játék segítségével és lehetőségeinek ismeretében.
4. **A klasszicizmus stílustörténeti korszakának:** a tanuló saját kutatómunkájára alapozva bemutatja a 18. század második felétől a 19. század elejéig tartó művészeti korszakot. Összefoglalja a klasszicizmus jellemzőit építészeti, festészeti és szobrászati alkotások tükrében. Az 6-10 diából álló prezentáció készüljön a teljesség igényével, a kulcsfogalmak és képválogatás megjelenítésével, a diasor tudatos szerkesztésével.
5. **Érzelmek és hangulatok:** a tanuló elkészít négy darab, emberi érzelmeket (arc kifejezéseket és az ember valós vagy a hangulatot kifejező, stilizált környezetét ábrázoló) kompozíciót, színes technikával. A képeket úgy tervezi meg és készíti el, hogy az érzelmek pontosan és árnyaltan kerüljenek megfogalmazásra, a színek és a formák összhatása erősítse, gazdagítsa a vizuális tartalmat.
6. **Perspektíva a gyakorlatban:** a vizsgázó a perspektíva szabályai szerint ábrázol egy kiválasztott bútort, legalább három nézőpontból. Rajzain alkalmazza a centrális és a kétenyészpontos perspektíva rendszerét és szerkesztési elvét. A munkafolyamatot dokumentáló diasor tartalmazzon:
 - a kétféle perspektivikus ábrázolási mód szerkesztési elvét és törvényszerűségeit;
 - a választott bútorról 2-3 fényképet;

- dokumentációt a tanuló munkájáról, rajzolás közben (fényképek a vázlatrajzokról és a készülő munkákról);
- két darab, tónusozott rajzot befejezett állapotban.

7. **Az emberi test ábrázolása mozgás közben:** a tanuló a mozgás megjelenítésével foglalkozik és önálló kutatómunka alapján, 4-5 kiválasztott műalkotáson és három saját rajzának készítése során. A saját munkákon egy-egy lapon bemutatja különféle kisebb mozdulatok fázisait, és egy nagyívű, helyváltoztató mozgás egyes pillanatainak ábrázolását. A rajzok logikusan és jól követhetően szemléltessék és kövessék le az egyes mozzanatokot valamint a választott mozgást és a téma összképét.

Évfolyam: 8. évfolyam

1. **A szecesszió jellemzői:** a tanuló prezentációt állít össze a 19–20. századforduló idején megjelenő, jellegzetes tartalomú és formavilágú stílustörténeti irányzatról. Kitér a szecesszió építészeti, festészeti és szobrászati alkotásainak bemutatására. Az 6-10 diából álló prezentáció készüljön a teljesség igényével és önálló kutatómunka alapján, a kulcsfogalmak és képválogatás megjelenítésével, a diasor tudatos szerkesztésével.
2. **Expresszionista plakát tervezése:** a vizsgázó egy szabadon választott téma alapján plakátot tervez egy rendezvényhez vagy egy felhívás esetleg egy üzenet megfogalmazására. Munkájában az expresszionizmus jellemzőit és eszközeit alkalmazza. A kutatómunka foglalja össze képválogatás segítségével a művészettörténeti jellemzőket, tartalmazzon néhány expresszionista műalkotást és izmusra jellemző kulcsszavakat. A diasorban szerepeljen a tanuló saját tervező- és alkotómunkáját dokumentáló képanyag is, valamint a tervek, a variációk és a kész plakátok másolatai is.
3. **Egy közpark tervezése:** a tanuló egy digitális térkép felhasználásával kiválaszt egy közterületet a városban, ahová a városlakók által szabadon látogatható parkot tervez. A diasor dokumentálja a terület kiválasztását, annak jelenlegi állapotát és a zöldterület kialakítására vonatkozó terveket. A tanuló végezzen kutatómunkát a legelterjedtebb parktípusokról, mutassa be ezek jellemzőit, kialakításuk koncepcióját és kertészeti kritériumaikat. Az összeállítás dokumentálja a tanuló tervező- és alkotómunkáját, tartalmazza a terveket és mutassa be a park végleges változatát térképen és két nézeti képen.
4. **Az impresszionizmus és a posztimpresszionizmus:** az összeállításban a vizsgázó önállóan végzett kutatómunkára alapozva foglalja össze a két stílusirányzat jellemzőit, ismert alkotóit. A prezentáció tartalmazzon 10-12 darab híres műalkotást és ezek adatait is. A 6-10 diából álló prezentáció készüljön a teljesség igényével, a kulcsfogalmak és képválogatás megjelenítésével, a diasor tudatos szerkesztésével.
5. **Piktogramok tervezése:** a vizuális kommunikáció alapvető jellemzőinek megismerése után a tanuló készítsen el egy min. 10 piktogramból álló sorozatot, amely segíti és informálja a kutyatartókat kedvencük ellátásával kapcsolatos tékában. A piktogramok alkossanak vizuális egységet, szín- és vonalhasználatuk legyen következetes és a sorozat legyen alkalmas a városban való kihelyezésre.

(Lehetséges témák a piktogrammokhoz: állateledelbolt, állatorvosi rendelő, kutyajátszótér, kutyasétáltató, kutyavécé, kutyaiskola, stb.)

- 6. Színtani ismeretek:** a vizsgázó felkészül a színtan elméletéből, hogy munkája során meg tudja jeleníteni a színek szimbolikus jelentéseit és be tudja mutatni a színkontrasztokat. A munkáját dokumentáló diáorban, önálló kutatómunka alapján összefoglalja a színek felépítését, a komplementer színeket és a színkeverés alapvetéseit. Szabadon választott festészeti technikával készítse el és mutassa be a hét színkontrasztot egy-egy példával.
- 7. Tárgytervezés:** a tanuló egy szabadon választott bútortípus vagy bútorcsalád tervezésével foglalkozik. A választott bútortípus(ok) funkcionáljanak egy passzív házban, készüljenek (részben vagy egészben) újrafelhasznált anyagokból és feleljenek meg szigorú környezetvédelmi szempontoknak is (összetett funkciók, oldható kötések, tartósság, anyagkombinációk nélküli megoldások stb.). A diáorban a tanuló kutatómunkája alapján foglalja össze a passzív házak jellemzőit, építésük és használatuk alapvető kritériumait. A bútortervek készüljenek többféle szín- és formai variációban, a választás lehetőségét biztosítva a felhasználóknak.

Évfolyam: 9. évfolyam

- 1. A görög művészet:** a tanuló összefoglalja és prezentálja az i. e. 5-7. századi ókori Hellász művészetének és kultúrájának jellemzőit, építészeti stílusok és szobrászati valamint kézműves alkotások reprodukcióinak felhasználásával, önálló kutatómunka alapján. Az 6-10 diából álló prezentáció készüljön a teljesség igényével a kulcsfogalmak és képválogatás megjelenítésével, a diáor tudatos szerkesztésével.
- 2. Román vagy gótikus épületrészletek:** a vizsgázó épületrajzokat készít három műemlékről, amelyek a középkorban épültek Magyarországon, és részben romos vagy újjáépített változatukban láthatóak. A rajzok elkészítését megelőzően a vizsgázó kutatómunkát végez, a lehetséges épületekről listát készít, azok adataival, egy-egy fényképével, esetleg alaprajzával. Ezt követően kiválasztja a három épületet és jól felismerhető nézetből készített fényképek alapján (a perspektíva szabályainak alkalmazásával és vázlatvonalak segítségével) rajzolja le az épületeket.
- 3. A reneszánsz korstílus:** a vizsgázó prezentálja a 14. században kezdődő művészeti és kulturális átalakulást, ismerteti az európai újkori művészeti tematika jellemzőit. A prezentációban emelje ki a korszak művészet- és művelődéstörténeti sajátosságait, építészeti, festészeti és plasztikai alkotások felhasználásával. A 6-10 diából álló prezentáció tudatos válogatás és szerkesztés során készüljön, önálló kutatómunka alapján, kulcsfogalmak megjelenítésével.
- 4. Meghívótervezés:** a vizsgázó egy szabadon választott iskolai rendezvény meghívójának tervezését végzi, és ebben felhasználja az iskola arculati elemeit. A prezentációban ismertesse az iskola rövid történetét, valamint mutassa be az intézmény logóját valamint a kisarculat formáit és színeit. A tervezés közben készült fényképek és saját tervei, vázlatai segítségével

prezentálja a felmerült lehetőségeket. A diasor végén ismertesse a végleges tervet és alaposan indokolja meg a választását.

- 5. Monokróm festmény:** a tanuló monokróm technikával feldolgozza egy tájkép látványát és a növény- és állatvilágból választott tetszőleges témát. A kiválasztott két témáról egy-egy festményt készít monokróm képet és mindegyiket egy-egy színnel, annak árnyalataival dolgozza fel. A vizsgázó a munkáját dokumentáló diasorban fényképek segítségével bemutatja a két választott témát, a vázlatrajzait és a két darab kész munkát.
- 6. Maszkkészítés:** kultúrtörténeti szempontokat mérlegelve a tanuló válasszon ki egy maszk típust, amely kapcsolódhat pl. a törzsi művészethez, a népművészeti hagyományokhoz vagy az arisztokrácia farsangi és báli ünnepségeihez. A munka elején készítsen önálló gyűjtő- és kutatómunkát a választott témát körüljárva, a jellemzőket feldolgozva. A tanuló a történeti és vizuális információk alapján tervezzon meg és készítsen el egy saját tervezésű maszkot kartonpapír, színes eszközök segítségével, vegyes technikával, lehetőleg az arc formáit követő, viselhető és plasztikus változatban. A prezentációban mutassa be terveit, a munka közben készített fotókat és a kész munkáját is.

Évfolyam: 10. évfolyam

- 1. Filmplakát újratervezése:** a tanuló egy tetszőlegesen kiválasztott film plakátjának aktualizálására, újbóli megalkotására vállalkozik. Saját munkáját is folyamatosan dokumentálva, a prezentáláshoz összeállított diasorban bemutatja a választott filmek eredeti plakátját, néhány kulcsszóval összefoglalja a választott filmek cselekményét, megindokolja választását, illetve bemutatja saját vázlatait és kész munkáit is. Az összeállítás tartalmazzon:
 - egy-egy plakáttervet szabadon választott mozifilmhez készítve, színvázlattal és színváltozatokkal (A3-as méretben);
 - a feliratok elhelyezésének tervét;
 - a betűtípusra vonatkozó tervet és a plakát szövegét.
- 2. A sokszorosító grafikai technikák:** technikatörténeti adatokat és találmányokat kutatva a vizsgázó dolgozza fel és mutassa be a legismertebb öt grafikatörténeti eljárást. Kutatómunkája során dolgozza fel a nyomtatási elveket és mutassa be ezek sémáját. Hozzon művészettörténeti példákat az egyes nyomtatási eljárásokra, mutasson rá a különbségekre, az egyes technikák jellemző felhasználására és a kultúrtörténeti jellemzőkre.
- 3. Az emberi arányainak ábrázolása:** a tanuló készítsen egy három képből álló parafrázis-sorozatot Leonardo da Vinci *A Vitruvius-i embert* bemutató tanulmányrajzához. A téma kutatását, a változatok tervezést és a kész rajzokat mutassa be egy diasorban, amely a teljes munkafolyamatot is dokumentálja.
- 4. Egy tárgy ábrázolása különféle stílusokban:** a tanuló által szabadon választott kisméretű tárgy ábrázolása többféle stílusban és különféle rajzeszközökkel. A bemutatott ábrázolások száma minimum hat, és ezek között legyen:
 - egy valóságú,
 - egy színes reklámgrafika igénnyel készült,
 - egy monokróm kontraszthatásra épülő,

- egy vonalrajzzal készített megoldás is, stb.

A stílusgyakorlatok készüljenek A5-ös méretben 10×10 cm-es kereten belül. A munkát dokumentáló diáor tartalmazzon több, jó minőségű fényképet is a kiválasztott tárgyról.

- 5. Könyvborító és illusztrációk tervezése:** a vizsgázó vállalkozik egy szabadon kiválasztott könyv borítójának és három darab illusztrációjának megtervezése és elkészítése. A tanuló a munkafolyamatokat és a kész terveket összegző diáorban elsőként mutassa be a kiválasztott könyvet, annak íróját és cselekményét, a könyv mint tárgy fizikai paramétereit és indokolja meg választását. Ezt követően tervezést és a kivitelezést dokumentáló fényképek segítségével foglalja össze saját koncepcióját, majd mutassa be kész munkáit.
- 6. Stop-motion animáció:** a munka során a tanuló készítsen egy áttekintést, amelyben mutassa be a mozgókép megjelenésének történetét. Ezt követően tervezzen meg egy tárgyanimációt, és forgatókönyvsablon felhasználásával készítse el a kisfilmet stop-motion technikával (pl. okostelefonnal, ingyenes filmkészítő applikáció segítségével). A diáorban a történeti feldolgozás után mutassa be saját munkájának fázisait, a forgatókönyvet, a kiválasztott tárgyakat és története illetve a kész animációt is.